

Vlaams
Parlement

ingediend op **1435** (2017-2018) – Nr. 1
3 januari 2018 (2017-2018)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Karim Van Overmeire

over de werking van het
Internationaal Monetair Fonds (IMF),
met focus op Vlaanderen, België en Europa

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Elke Sleurs, Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting van Anthony De Lannoy, executive director IMF	4
1.1. Inleiding	4
1.2. IMF governance	4
1.3. Nederlands-Belgische kiesgroep	5
1.4. Europese vertegenwoordiging	5
1.5. Taken	5
1.6. Het IMF in België en Vlaanderen	7
1.7. Het IMF in een veranderende wereld	7
1.8. Nieuwe uitdagingen	8
2. Bespreking	10
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	10
2.2. Antwoorden van Anthony De Lannoy	11
2.3. Bijkomende vragen en antwoorden	15
Gebruikte afkortingen	17

Bijlage: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed hield op 12 december 2017 een gedachtewisseling met Anthony De Lannoy over de werking van het IMF, met focus op Vlaanderen, België en Europa.

De presentatie die bij de inleidende uiteenzetting werd gebruikt, is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzetting van Anthony De Lannoy, executive director IMF

Anthony De Lannoy zegt dat hij sinds 2016 de bewindvoerder bij het IMF is voor België en voor veertien andere landen. Voordien heeft hij voor de Nationale Bank gewerkt en op het kabinet van de ministers van Financiën Didier Reynders en Johan Van Overtvelt. Hij is ook 4,5 jaar adviseur geweest in het Belgische kiesgroepkantoor van het IMF.

1.1. Inleiding

Het IMF is in 1944 opgericht in Bretton Woods, New Hampshire. Het ledenaantal is geëvolueerd van 44 in 1945 tot 189 in 2017. Alleen de VN hebben meer lidstaten, namelijk 193. Sommige landen zijn lid van de VN, maar niet van het IMF, namelijk Andorra, Cuba, Liechtenstein, Monaco en Noord-Korea. Kosovo is dan weer lid van het IMF, maar niet van de VN.

Het IMF en de Wereldbank werken samen en zijn complementair aan elkaar. Het IMF is actief rond de internationale monetaire samenwerking, maar niet met ontwikkeling. Het geeft leningen bij betalingsbalansproblemen, doorgaans op korte en middellange termijn. Deze leningen worden gefinancierd met de kapitaalsinbreng of met bilaterale leningen van de leden. De Wereldbank daarentegen houdt zich bezig met langetermijneconomische ontwikkeling en armoedebestrijding, met de financiering van projecten en de hervorming van sectoren. De Wereldbank verstrekt leningen op de lange termijn, gefinancierd met bijdragen van de leden en met het uitgeven van obligaties.

1.2. IMF governance

De spreker toont vervolgens een schematisch overzicht van de belangrijkste bestuursorganen van het IMF. De Executive Board, het belangrijkste orgaan, komt meestal drie keer per week samen en is samengesteld uit 24 executive directors of bewindvoerders. Bij de stemmingen wordt er gewerkt met gewone meerderheden en voor bepaalde beslissingen met speciale meerderheden van 70 of 85 percent. Er wordt echter heel weinig gestemd, de meeste beslissingen worden bij consensus genomen. Op basis van de positie van de verschillende stoelen weet men wel ongeveer of er een consensus is of niet. Het IMF telt zowat 2700 personeelsleden. Bij de Wereldbank zijn dat er meer dan 12.000.

Binnen de 24 executive directors van de Executive Board zijn er acht die slechts een land vertegenwoordigen: de VS, Japan, China, Duitsland, het UK, Frankrijk, Rusland en Saudi-Arabië. De 181 andere landen worden dus vertegenwoordigd door de zestien andere executive directors die gegroepeerd zijn in kiesgroepen of constituencies. De Nederlands-Belgische kiesgroep is met 5,43 percent de grootste kiesgroep in het IMF en komt daarmee onmiddellijk na de VS, Japan en China. Er zijn twee Afrikaanse kiesgroepen, een Engelstalige en een Franstalige. Noord-Afrika en Iran vormen samen een kiesgroep. Het Midden-Oosten en Egypte gaan samen, want Saudi-Arabië vormt een afzonderlijke kiesgroep. De landen van Zuid-Amerika vormen samen een kiesgroep. De Centraal-Amerikaanse landen vormen een kiesgroep, samen met Spanje en Mexico. De

kiesgroepen zijn historisch gegroeid en daar zit relatief weinig beweging in. De landen kunnen zelf kiezen voor een bepaalde groep.

1.3. Nederlands-Belgische kiesgroep

De Nederlands-Belgische kiesgroep omvat de volgende landen: Armenië, België, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Kroatië, Cyprus, Georgië, Israël, Luxemburg, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Moldavië, Montenegro, Nederland, Roemenië en Oekraïne. Tot 31 oktober 2012 leidden België en Nederland elk een afzonderlijke kiesgroep. Op 1 november 2012 zijn België en Luxemburg overgegaan naar de Nederlandse kiesgroep om zo de Nederlands-Belgische kiesgroep te vormen. België en Nederland leveren afwisselend de executive director. Eerst is er gedurende vier jaar een Nederlandse executive director geweest, namelijk Menno Snel. Sinds 1 november 2016 is de spreker de Belgische executive director, voor een periode van vier jaar. Vanaf 2020 zal er dan opnieuw een Nederlandse executive director zijn. Elke kiesgroep hanteert andere regels, daarover sluiten de landen onderling een akkoord. In de Italiaanse kiesgroep is er bijvoorbeeld geen rotatie van de bewindvoerder. De vorming van de Nederlands-Belgische kiesgroep in 2012 was het gevolg van de quota- en governancehervormingen van 2010 die moesten leiden tot een vermindering van het aantal Europese zetels in de executive board.

1.4. Europese vertegenwoordiging

Op dit moment is Europa nog altijd in negen kiesgroepen vertegenwoordigd. Duitsland, het UK en Frankrijk hebben een eigen kiesgroep. Daarnaast zijn er de Nederlands-Belgische, de Italiaanse en de Nordic kiesgroep. Deze laatste omvat de Scandinavische en de Baltische landen. De Spaans-Latijns-Amerikaanse groep wordt beschouwd als een Europese kiesgroep als Spanje de executive director levert. Ook in de Canadees-Ierse groep is Europa vertegenwoordigd. In de vroegere Belgische kiesgroep heeft Turkije de leiding overgenomen, samen met Tsjechië en Hongarije. De 28 EU-lidstaten zijn dus verdeeld over negen stoelen. De achttien eurolanden zijn verdeeld over acht stoelen. De EU of de ECB zijn echter geen lid van het IMF, al heeft de ECB wel een waarnemer in de Executive Board en in het IMFC. De Europese Commissie heeft alleen in het IMFC een waarnemersstatus. Op termijn zou de Europese Commissie willen evolueren naar een gezamenlijke vertegenwoordiging binnen de internationale financiële instellingen, dus naar een single representation. Dat is uiteraard niet evident. Het betekent bijvoorbeeld dat de landen met een eigen stoel dan rekening zullen moeten houden met de positie van andere landen.

1.5. Taken

Het IMF heeft drie belangrijke taken: surveillance, lending en capacity development. Surveillance komt neer op het monitoren van de economie, globaal, regionaal of bilateraal. Dat is de artikel 4-consultatie. Binnen dat kader is er op dit ogenblik een team van het IMF op werkbezoek in België. In mei 2017 werden de IMF-aanbevelingen voorgesteld in Antwerpen en Luik. Tijdens het werkbezoek zijn er meetings met onder meer de premier, de federale minister van Financiën, de Nationale Bank en het Planbureau. Er zijn ook contacten met de regio's. Op basis daarvan wordt een rapport opgemaakt dat in maart 2018 wordt besproken door de Executive Board en vervolgens gepubliceerd. Het IMF doet dat voor alle leden. In de meeste landen gebeurt dat jaarlijks, in sommige kleine landen om de twee jaar. Bij de programmalanden kan het zelfs vaker gebeuren dan eens per jaar. De global surveillance resulteert in de World Economic Outlook en het Global Financial Stability Report die twee keer per jaar uitkomen. Daarbij wordt geprobeerd om over de landen heen bepaalde thema's te onderzoeken. Binnen het regionale onderzoek kan het IMF aandacht besteden

aan een regio zoals Sub-Saharaans Afrika, maar ook aan monetaire unies, zoals de West-Afrikaanse en de Centraal-Afrikaanse monetaire unie en de eurozone. Dat is de belangrijkste, maar wellicht minst zichtbare, taak van het IMF.

De tweede taak van het IMF is capacity development. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen technische assistentie en opleiding, al lopen die steeds vaker door elkaar. Het bedrag dat daaraan wordt uitgegeven stijgt ieder jaar. Dat is een van de weinige activiteiten van het IMF die extern gefinancierd worden, de andere worden intern gefinancierd. Het is wel mogelijk om trust funds op te richten. De Belgische ontwikkelingssamenwerking geeft geregeld geld aan trust funds binnen het IMF, bijvoorbeeld om in Centraal-Afrika assistentie te leveren inzake fiscaliteit en de financiële sector. Het grootste deel van de technische assistentie en de opleiding gaat naar Afrika, daarna komen Azië en de western hemisphere (Latijns-Amerika en de Caraïben). De lage-inkomenslanden moeten daar niet voor betalen, in tegenstelling tot de advanced economies.

De taak die het meeste aandacht krijgt, is het verstrekken van leningen. Het IMF verstrekt alleen leningen aan landen met een betalingsbalansprobleem. Die landen kunnen niet meer voldoen aan hun internationale betalingen en kunnen ook geen betaalbare financiering meer vinden. Concreet betekent het dat deze landen zonder reservevaluta vallen, dollar, euro, yen of pond. Dat kan te maken hebben met een te hoge schuld of een vaste wisselkoers die ze niet meer kunnen verdedigen. De eerste taak van het IMF is dan om aan stabilisatie te doen, zodat het land zo snel mogelijk opnieuw zijn internationale betalingen kan verrichten. De andere prioriteiten komen pas in een latere fase aan bod.

Daarvoor beschikt het IMF over concessionele en niet-concessionele instrumenten. De concessionele instrumenten worden ingezet voor de lage inkomenslanden. Zij kunnen financiering krijgen aan heel interessante interestvoeten. Sinds de financiële crisis staat de interestvoet zelfs op nul. Ze hebben ook een heel lange 'grace period'. De meeste programma's zijn echter niet concessioneel. Het Stand-By arrangement was vroeger het meest bekende programma. Tegenwoordig wordt er vaker gewerkt met de Extended Fund Facility die over een iets langere termijn kan worden gebruikt. Meestal gaat het over een termijn van drie jaar, maar daarna kan er nog een tweede of een derde programma van drie jaar komen. Er zijn ook flexibele kredietlijnen die de landen uit voorzorg kunnen aangaan, als ze vrezen dat de reserves op een gegeven moment niet meer zullen volstaan. Dat zijn landen met een sterke vertreksituatie en die een sterk beleid voeren. Hier is Mexico de belangrijkste klant. De Precautionary and Liquidity line is een zwakkere versie van dit instrument. Dan gaat het ook om lagere bedragen. Het Rapid Financing Instrument is een soort van noodhulp. Een land dat bijvoorbeeld getroffen wordt door een orkaan, kan een relatief klein bedrag lenen van het IMF zonder dat daar veel voorwaarden aan verbonden zijn. Het IMF kan enkel leningen verstrekken, het doet geen giften.

De spreker toont hierop een grafiek met een overzicht van de IMF-leningen van de voorbije tien jaar. In 2004 waren er drie landen met grote programma's bij het IMF: Brazilië, Turkije en Argentinië. In de daaropvolgende jaren, tot ongeveer 2008, daalde het aantal programma's en ook het bedrag dat het IMF had uitstaan tegenover actieve programma's. In augustus 2008 had het IMF zo goed als geen actief programma meer uitstaan. Dat betekent dat er ook geen inkomsten meer gegenereerd werden voor het IMF door leningen te verstrekken. Veel mensen dachten toen dat het IMF niet meer nodig was. Tussen augustus 2008 en mei 2011 werden er echter heel wat grote programma's opgestart. In mei 2011 werd de piek van 174 miljard SDR bereikt. FCC is het bedrag dat beschikbaar is voor nieuwe leningen. Zelfs op het moeilijkste moment van de crisis beschikte het IMF nog over meer dan de helft van zijn middelen waarmee het bijkomende leningen kon verstrekken.

In februari 2008 was Turkije de enige grote klant van het IMF. Het uitgeleende bedrag van de tweede grote klant, Irak, bedroeg slechts 475 miljoen SDR. In mei 2011 waren de klanten, afgezien van Pakistan, allemaal Europese landen. De vier belangrijkste klanten zijn Griekenland, Portugal, Ierland en Oekraïne. De programma's zijn ook substantieel groter dan in het verleden. In oktober 2017 zijn Griekenland, Portugal en Ierland verdwenen uit de lijst. Ierland heeft zijn schulden terugbetaald; Griekenland en Portugal hebben nog schulden tegenover het IMF, maar er is geen actief programma meer. Voor deze landen werden er dus geen middelen meer gereserveerd. Oekraïne is momenteel het belangrijkste programma van het IMF, met ongeveer 12 miljard SDR. De volgende landen zijn Egypte, Irak en Tunesië, die na de Arabische lente in de problemen zijn gekomen. Het vijfde land is Jamaica.

1.6. Het IMF in België en Vlaanderen

In het kader van de al vermelde artikel 4-consultatie zijn er ook voorbereidende contacten en contacten met de regio's, waarbij onder meer de activering van werklozen ter sprake komt. Dat laatste is heel belangrijk gezien de grote verschillen tussen de regio's. Het FSAP impliceert een vijfjaarlijkse doorlichting van alle systemische financiële centra, waaronder België. In België werd de situatie dit jaar doorgelicht. Gedurende het hele jaar zijn er werkbezoeken geweest. Men is ook in Frankfurt gaan praten met de ECB. De board bespreking zal in maart 2018 gebeuren, samen met de bespreking van de doorlichting volgens artikel 4. Dat resulteert in een globale evaluatie van de economie en de financiële sector. Vermoedelijk zullen de artikel 4-aanbevelingen niet sterk afwijken van die van vorig jaar. Toen merkte het IMF op dat de begroting in de toekomst moet worden gebaseerd op meer realistische inschattingen van de inkomsten en de uitgaven en op maatregelen van hoge kwaliteit. De groei van de overheidsuitgaven moet verder afgeremd worden, met efficiëntiegericht hervormingen op alle bestuursniveaus. Het IMF raadde ook aan om een coherente investeringsstrategie te ontwikkelen voor de infrastructuur, teneinde de belangrijke transport bottlenecks weg te werken. Het IMF pleitte ook voor een bijkomende belastinghervorming om de inkomsten te vrijwaren en om investeringen en werkgelegenheid te stimuleren. Ondertussen is de Federale Regering begonnen met een hervorming van de vennootschapsbelastingen. Het IMF pleitte voorts ook voor het optrekken van de participatiegraad, vooral bij jongeren en niet-EU-immigranten. In België ligt de participatiegraad van die groepen namelijk laag in vergelijking met de omringende landen. Het IMF vindt ook dat de concurrentie in de dienstensector aangescherpt moet worden om de productiviteit te verhogen en de prijzen te doen dalen. Op basis van de OESO-gegevens argumenteert het IMF ook dat er in België veel regulering is in deze sector.

De volgende dia toont aan dat het IMF aandacht heeft voor de verschillen tussen de regio's op bepaalde domeinen. In dit voorbeeld gaat het over de tewerkstellingsgraad.

1.7. Het IMF in een veranderende wereld

Het IMF heeft vaak een probleem van publieke perceptie. Dat heeft te maken met de conditionaliteit die in de programmalanden verbonden is met de leningen van het IMF. De brandweer mag echter niet worden verward met de brand. Bij een betalingsbalansprobleem kan het IMF niet instaan voor de volledige financiering. Daarvoor heeft het niet de middelen. Andere landen, regionale instellingen en de privémarkt zijn echter vaak pas bereid om voor een deel van de financiering in te staan als er een IMF-programma onderhandeld is, als het land hervormingen aan het doorvoeren is. In die zin is het IMF vaak een katalysator.

De wereld verandert voortdurend en het IMF moet zich aanpassen, zowel wat de governance betreft als de manier waarop het zijn taken vervult. De hervormingen van 2010 rond de quota en de governance waren een belangrijke stap vooruit. Die discussies zijn begonnen na het akkoord dat op de jaarvergadering van 2006 in Singapore bereikt werd. De emerging markets vonden namelijk dat zij te weinig macht hadden in het IMF, dat volgens hen door de VS en Europa werd gedomineerd. In 2010 was er een concreet akkoord. De hervorming is echter pas in februari 2016 volledig in werking getreden. Deze beslissing moest geratificeerd worden door de board of governors. In dit geval was er een meerderheid van 85 percent nodig. Dat betekent dat ook de VS, die meer dan 15 percent van het kapitaal hebben ingebracht, akkoord moesten gaan. Het Amerikaanse Congres heeft die beslissing echter pas in februari 2016 geratificeerd. Het heeft dus tien jaar geduurd om die hervorming door te voeren. Dit heeft wel geleid tot een verschuiving van meer dan 6 percent van de quota-aandelen van advanced economies naar dynamische groei landen en ontwikkelingslanden.

Het stemgewicht van een aantal grote landen is verschoven. Voor de hervormingen van 2010 stonden er slechts twee BRIC-landen in de top tien, namelijk China en Rusland. China had ook een relatief klein gewicht. Na de hervormingen staan de vier BRIC's in de top tien, ook India en Brazilië. China heeft nu bijna evenveel stemgewicht als Japan. Op basis van de huidige situatie zou China rond de 9 percent zitten.

Ook de taken van het IMF werden aangepast. Uit de Aziatische crisis heeft de organisatie geleerd dat een goede country ownership belangrijk is. Dat betekent dat de landen die een programma moeten implementeren, daar ook achter moeten staan. Het idee is nu dat het land zelf met een programma naar het IMF komt en daarover onderhandelt. Er is ook meer transparantie en accountability. Bijna alle documenten zijn nu publiek beschikbaar op de website. Landen kunnen de publicatie van een document wel tegenhouden, maar dat gebeurt heel weinig. Het IMF doet daarnaast ook veel outreach naar CSO's, academici, marktparticipanten en vakbonden. Het geeft ook meer gefocust advies, gericht op de specifieke problemen die tot het betalingsbalansprobleem geleid hebben. De scope is ook breder geworden. Er wordt nu ook rekening gehouden met macro-sociale aspecten zoals gender issues en ongelijkheid. In Japan werd bijvoorbeeld aangegeven welke impact een hogere arbeidsparticipatie van vrouwen zou kunnen hebben op het bnp. De managing director heeft in april van dit jaar, in haar zesmaandelijks Global Policy Agenda, gefocust op inclusive growth. Binnen het thema van de ongelijkheid spreekt men vaak van winnaars en verliezers. In de advanced economies zijn er, gemiddeld genomen, echter geen verliezers. Bepaalde groepen hebben meer groei gekend dan andere, maar zelfs de zwakste groepen hebben nog altijd groei gekend. In dat geval spreekt het IMF over large winners en small winners. In sommige landen zijn er echter wel verliezers geweest, in die zin dat sommige groepen er economisch op achteruitgegaan zijn, ondanks de snelle economische groei van het land. Het is dus belangrijk dat het IMF over de juiste data beschikt, zodat het degelijke aanbevelingen kan doen.

1.8. Nieuwe uitdagingen

Voor de toekomst ziet het IMF een aantal belangrijke uitdagingen voor de wereldeconomie. De spreker zal focussen op vier belangrijke uitdagingen: de klimaatverandering, de marktdominantie van hightechbedrijven, de economische impact van nieuwe technologieën en de systemische impact van cyber security.

Het IMF en de Wereldbank hebben een gezamenlijk onderzoek gedaan naar de impact van de temperatuurstijging op het bbp per capita van de verschillende landen. Daaruit blijkt dat de impact zal verschillen van land tot land. In bepaalde regio's van de wereld zal het bbp per capita echter gevoelig dalen. Ook de

natuurrampen hebben een zeer negatieve impact op de begroting en op de schuldratio's. Na de recente orkanen in de Caraïben is voor sommige eilanden de schade begroot op meer dan 100 percent van het bbp. Men kan zich afvragen of een organisatie zoals het IMF zich wel moet bezighouden met een thema als de klimaatverandering. De managing director antwoordt daarop dat het IMF een antwoord moet hebben als er een impact is op de schuldgraad, op de fiscale en budgettaire positie van een land. Over het algemeen heeft de Wereldbank echter meer expertise op het vlak van klimaatverandering.

Een tweede uitdaging is de huidige marktdominantie van hightechbedrijven. De inkomsten van Apple zijn bijvoorbeeld even groot als het bbp van Zwitserland. Dat kan een probleem worden als bepaalde bedrijven een dominantie hebben op de markt. Bedrijven zoals Amazon, Facebook, Google en Netflix kopen hun concurrenten op nog voor die een kritische massa kunnen bereiken. Zo komt men terecht in een winner takes all model. Binnen die context denkt het IMF na over de mededingingswetgeving. Moeten de monopolistische onlineplatformen gereguleerd worden zoals andere netwerksectoren? Wie zal nationaal of internationaal de regels opleggen en wie zal dat controleren? Een andere belangrijke discussie betreft de controle over de data. De hightechbedrijven hebben veel persoonsgebonden data. Moeten er regels zijn rond de eigendom en het gebruik van die data? De weinige regulering die er momenteel bestaat verschilt ook nog eens van regio tot regio. Het IMF onderzoekt welke regels er belangrijk zijn vanuit een economisch standpunt.

Een derde uitdaging betreft de economische impact van de nieuwe technologieën. De artificial intelligence zal tot een exponentiële toename van het gebruik van data leiden. Dat zal belangrijke economische toepassingen kennen in financiële diensten, antiwitwasprocedures, wetgeving en compliance. In de transportsector bijvoorbeeld heeft 30 percent van de totale kosten momenteel betrekking op het controleren van bepaalde procedures zoals de douanedocumenten. Als dit tot 5 percent kan worden gereduceerd door het gebruik van artificial intelligence, dan zal dat een grote financiële impact hebben. Artificial intelligence kan ook efficiënter werken binnen een juridische context en binnen de banken. Block chain kan leiden tot een substantiële vermindering van de transactiekosten, bijvoorbeeld in de transport- en de vastgoedsector. Heel wat taken van notarissen kunnen in de toekomst eventueel uitgevoerd worden door een block chain systeem.

De vraag is welke impact al deze technologieën zullen hebben op de arbeidsmarkt. Gaat dat leiden tot banenverlies of tot een verschuiving van banen naar andere sectoren? Het IMF heeft van experts al veel voorbeelden gehoord van een mogelijke verschuiving van banen. Het is echter niet uit te sluiten dat er ook een groot banenverlies is en de vraag is wat dat concreet betekent voor het onderwijsmodel of voor laaggeschoolde werknemers. Het huidige onderwijsmodel is in de meeste landen niet aangepast aan de noden van de nieuwe technologieën en aan de toekomstige arbeidsmarkt. Sommigen pleiten voor een verschuiving van de huidige lange basisopleiding naar een systeem van opleidingsmodules gedurende de hele loopbaan. Het onderwijs zou ook meer moeten focussen op skills dan louter op kennis. De nieuwe technologieën hebben ook een impact op de overheidsinkomsten en op de belastingsystemen. Hoe moeten de fysieke locatie, de bron en de bestemming gedefinieerd worden? Moeten de automatisering en de digitalisering worden belast in plaats van de arbeid? Moeten de peer-to-peertransacties op platformen als Airbnb belast worden en zo ja, hoe? Het IMF hoopt op die vragen een antwoord te kunnen bieden nog voor zich grote disrupties voordoen.

De vierde en laatste uitdaging is de systemische impact van de cyber security. Cyber security kan niet langer bestempeld worden als een IT-issue. Een

cyberincident kan immers een belangrijke impact hebben op het volledige financiële systeem. Als de diverse betalingsplatformen niet meer correct zouden functioneren, of wanneer het vertrouwen in die systemen zou wegvallen, dan kan dat een grote impact hebben. De mate waarin landen voorbereid zijn op cyberincidenten verschilt sterk. Een recent voorbeeld is de Bangladesh hack, waren hackers in het systeem van de centrale bank van Bangladesh waren geraakt. Zo konden ze het SWIFT-systeem op een correcte manier gebruiken en grote bedragen stelen. Het IMF vindt dat cyber security moet worden beschouwd als een publiek goed, dat men niet volledig mag overlaten aan de private sector. De overheid zal dus een rol moeten spelen. Men zal veel meer informatie moeten uitwisselen. Misschien moeten standaarden worden uitgewerkt en opgelegd voor kritieke sectoren. De vraag is dan wie dat moet doen en wie dat zal controleren.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Herman De Croo vraagt wat de impact is geweest van het samengaan met Nederland. Waarom kon Congo geen stand-bylening krijgen? Hanteert het IMF andere comptabiliteitsregels dan Europa voor investeringen zoals Oosterweel en de Vlaamse ziekenhuizen? Hoeveel belang moet men hechten aan de vermelding van cyber security binnen de recente Franse offerte voor gevechtswliegtuigen? Wat is het verschil tussen het optreden van de Wereldbank en van het IMF in gelijkaardige situaties?

Joris Poschet stelt vast dat het IMF een breed activiteitenpalet heeft. Het gaat duidelijk niet alleen over het toekennen van leningen en het opleggen van voorwaarden. Hij constateert dat het gewicht na de herweging meer opgeschoven is naar de opkomende economieën. Wordt het stemgewicht alleen bepaald op basis van het bbp? Vanuit een machtsperspectief kan men zich afvragen waarom de EU eigenlijk zou moeten streven naar een gezamenlijke vertegenwoordiging. Het is immers voordelig voor de EU om verspreid te zitten over verschillende groepen. Kan een koppeling van de CFA-frank aan de euro een impact hebben op de euro?

Karl Vanlouwe ziet geen duidelijke lijn in de samenstelling van de kiesgroepen. In de Belgisch-Nederlandse groep zitten bijvoorbeeld nog enkele kleinere landen zoals Macedonië, Moldavië en Montenegro.

De surveillance is een van de belangrijkste taken van het IMF. In dat kader krijgen alle lidstaten jaarlijkse of tweejaarlijkse aanbevelingen van het IMF. Houden de landen daar voldoende rekening mee? En in welke mate volgt het IMF dat op? De huidige crisis in Venezuela is bijvoorbeeld deels het gevolg van een onverantwoord beleid. De begroting van Griekenland werd opgesmukt om de indruk te wekken dat het land voldeed aan de toetredingsvoorwaarden van de eurozone.

Het IMF wil gefocuste adviezen geven, maar zijn programma's zijn landenspecifiek. Europa doet landenspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europese Semester. Soms heeft het echter geen zin om aanbevelingen te krijgen op basis van landelijke gemiddelden. Daarom heeft het Vlaams Parlement in het verleden al aangedrongen op het formuleren van regiospecifieke aanbevelingen, zoals de OESO nu al doet.

Wat de nieuwe uitdagingen betreft, suggereert het lid dat het IMF ook voldoende aandacht zou besteden aan migratie en aan de bevolkingsexplosie in bepaalde landen. De one child policy in China heeft de aangroei van de bevolking bijvoorbeeld sterk kunnen vertragen.

Vlaanderen wil belangrijke investeringen doen. Door de Europese regels is dat echter moeilijk combineerbaar met een begroting in evenwicht. Is het mogelijk om daarvoor een lening aan te gaan bij het IMF en op die manier tegemoet te komen aan de Europese verplichtingen?

Wouter Vanbesien beseft dat het IMF meer is dan de boeman die er soms van wordt gemaakt. Hij beseft dat de Griekse politiek schuld draagt voor de fouten van het verleden. Dat heeft onder meer te maken met de corruptie en het ontbreken van een toekomstgericht financieel beleid. De voorwaarden waaraan Griekenland moest voldoen om nog publieke financiering te kunnen krijgen, onder meer van het IMF, hebben echter veel negatieve gevolgen gehad voor de bevolking, die de politieke verantwoordelijkheid niet draagt. Hoe ziet de spreker dat? Moet het IMF daar niet meer rekening mee houden? Bij de presentatie werd immers gesteld dat het IMF zelf vindt dat het niet alleen aandacht moet hebben voor het landenniveau, maar ook binnen de landen. Het feit dat mensen die niet de brand hebben veroorzaakt maar er wel bont en blauw uitkomen, zou toch een bron van reflectie moeten zijn.

Güler Turan stelt vast dat het IMF de nodige aandacht besteedt aan een aantal nieuwe uitdagingen. Tegen wanneer wil het daarover aanbevelingen formuleren? Welke kracht zullen die aanbevelingen hebben? Gebeurt er een afstemming met de aanbevelingen van de Wereldbank of van de Europese Commissie?

Wat doet elk land met de aanbevelingen? Hoe verloopt de opvolging ervan? Wat gebeurt er als een land geen rekening houdt met de aanbevelingen?

2.2. Antwoorden van Anthony De Lannoy

Anthony De Lannoy herhaalt dat de samenstelling van de kiesgroepen op een vrije keuze gebaseerd is. Bij de oprichting van het IMF in 1944 waren veel van de huidige lidstaten nog niet onafhankelijk. Na hun onafhankelijkheid hebben ze een groep samengesteld of zich bij een groep aangesloten. De Nederlands-Belgische kiesgroep bevat vier Balkanlanden. Bij het uiteenvallen van Joegoslavië moesten die landen op zoek naar een geschikte kiesgroep. Ze waren immers te klein om op zichzelf te beginnen. Armenië en Georgië hebben na het uiteenvallen van de Sovjetunie iets gelijkaardigs moeten doen. Met Israël had Nederland al een akkoord sinds 1956. Binnen deze schijnbaar diverse groep zijn er toch heel wat raakpunten. Kroatië is, net als België en Nederland, lid van de EU, en Montenegro, Macedonië en Bosnië-Herzegovina zouden graag lid worden. Daarom sluiten ze graag aan bij een groep van EU-landen. Oekraïne heeft dan weer een sterke groep nodig om steun te vinden voor het gewenste financieringsprogramma. De samenwerking binnen de Nederlands-Belgische groep verloopt vlot. Sommige groepen zijn natuurlijk meer regionaal samengesteld, zoals bijvoorbeeld de Scandinavische kiesgroep.

De Belgische groep bestond uit België, Luxemburg, Turkije, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Wit-Rusland, Kazachstan en Oostenrijk. Op een gegeven moment is Kazachstan vertrokken en is Kosovo erbij gekomen. Met de 2010-hervorming moest het Europese gewicht in de board verminderen. Een van de opties was het versmelten van de Belgische en de Nederlandse groep. Deze groep zou echter heel groot geworden zijn. Daarom heeft men ervoor gekozen om enkel België en Luxemburg te laten overstappen naar de Nederlandse groep. Turkije zou dan de leiding nemen van de nieuwe groep. Zo kwam er een extra stoel voor de emerging markets. Uiteindelijk roteren Tsjechië, Hongarije en Turkije in die groep de positie van executive director. Tsjechië en Hongarije worden door het IMF immers nog altijd als emerging markets gezien.

Het IMF en de Wereldbank zijn complementair en werken goed samen. In de Nederlands-Belgische kiesgroep zijn er twee landen met een programma waarin de Wereldbank een sterke input heeft. Het IMF heeft aan de Wereldbank een aantal studies gevraagd over sectoren waarin het niet gespecialiseerd is, bijvoorbeeld de energiemarkt. Het heeft de Wereldbank ook om ideeën gevraagd over de landhervorming in Oekraïne. De Wereldbank werkt meer met sectoren en het IMF kijkt meer naar de macrocijfers. De Wereldbank werkt mee aan projecten rond de klimaatverandering, terwijl het IMF vooral de impact van de klimaatverandering op de budgettaire positie bekijkt. De managing director van het IMF en de president van de Wereldbank ontmoeten elkaar ook geregeld.

Het IMF moet zich altijd afvragen of het zin heeft in een bepaald land actief te zijn. Dat hangt af van een heel aantal factoren, maar vooral van de vraag of de autoriteiten bereid zijn het programma uit te voeren. In de Democratische Republiek Congo is de impact van de IMF-programma's wisselvallig. Op dit ogenblik is daar geen legitieme regering, het is dus niet duidelijk met wie het IMF moet onderhandelen. Er is ook geen duidelijkheid over de implementatie van het programma. Daarom is het IMF terughoudend. De Congolezen hebben trouwens geen officiële vraag gesteld tot financiering. In deze omstandigheden is het IMF wellicht niet de meest geschikte instelling om in de Democratische Republiek Congo actief te zijn.

Het stemgewicht binnen het IMF wordt bepaald volgens een formule. 50 percent wordt bepaald op basis van het bbp, 30 percent op basis van de openheid van de economie, 15 percent op basis van de variabiliteit van de economie en 5 percent op basis van de reserves. Daarop wordt een compressiefactor toegepast om het schaafeffect te verminderen, anders zouden de zeer grote landen te dominant worden binnen de instellingen.

De Europese Commissie spreekt al enkele jaren over een betere vertegenwoordiging. Momenteel is er wel al een vorm van samenwerking op Europees niveau: de informele EURIMF-groep, waarin de Europese executive directors en hun Europese adviseurs zitten. Zij komen geregeld samen om de mogelijkheid van een gezamenlijk standpunt te onderzoeken. De vraag is hoe de single representation moet worden georganiseerd. Zal men de Europese Commissie in de stoel zetten, samen met de ECB, of kunnen de individuele landen hun vertegenwoordigers blijven sturen? Als het de individuele landen zijn die een vertegenwoordiger sturen, hoe moet men zich dan organiseren opdat de euro area group een positie zou kunnen innemen? Welke positie moet worden ingenomen als Duitsland en Frankrijk niet akkoord gaan? Zal een klein land zoals België dan nog gehoord worden? Een dergelijke groep zou een stemgewicht hebben van meer dan 20 percent en de andere leden zullen dat niet gemakkelijk aanvaarden. Momenteel is dat juridisch ook niet mogelijk. België is bereid om daarover na te denken en is ook bereid om een dergelijke stap te zetten als de condities juist zijn, maar dat is op dit ogenblik niet het geval. Binnen de huidige kiesgroep heeft België een groot stemgewicht. Deze kiesgroep kan vrij veel bereiken door af en toe samen te werken met andere, al dan niet Europese landen.

De CFA-zone heeft geen impact op de euro. Het is immers de Franse thesaurie die de convertibiliteitsgarantie van de CFA-frank tegenover de euro garandeert. Het is dus een budgettaire beslissing van Frankrijk. Daarover heeft Frankrijk een akkoord afgesloten met de ECB. Het gaat trouwens om relatief beperkte bedragen. Normalerweise zou dat niet tot problemen mogen leiden, al is dat nooit getest geweest. Frankrijk doet hetzelfde voor de Comoren en Portugal doet dat voor Kaapverdië. Een dergelijke monetaire zone heeft voor- en nadelen. De onderlinge handel tussen de West- en de Centraal-Afrikaanse landen is vrij beperkt, omdat ze gelijkaardige producten exporteren. De convertibiliteitsgarantie is wel nuttig omdat de munt daardoor sterker wordt. Convergentiecriteria,

vergelijkbaar met de Maastrichtcriteria in de eurozone, worden wel slecht opgevolgd.

Sommige landen geraken in een crisis, ondanks alle aanbevelingen van het IMF. Venezuela is een geval apart. Dat land is lid van het IMF, maar sinds de huidige regering aan de macht is, zijn de contacten heel beperkt. Het IMF heeft al jaren geen doorlichting meer kunnen doen van de economie. De data die het krijgt van Venezuela zijn ook twijfelachtig. Met Argentinië is er op een bepaald moment een gelijkaardige situatie geweest. Daar waren de cijfers over de inflatie heel twijfelachtig. Als een land niet wil samenwerken met het IMF, kan men weinig bereiken. Het geval van Griekenland is anders. Tot 2008 besteedde het IMF weinig aandacht aan de financiële sector omdat het ervan uitging dat die het volledige systeem niet onderuit kan halen. Daardoor zijn een aantal factoren onder de radar gebleven. Als de data die het IMF van de overheid krijgt niet correct zijn, dan kan het IMF zich geen duidelijk beeld vormen van de situatie. Het IMF heeft al voor de Griekse crisis gezegd dat bepaalde zaken niet houdbaar zouden zijn op lange termijn. Het kan echter, zeker binnen de eurozone, moeilijk inschatten wanneer er zich een crisis zal voordoen. Het was trouwens eigenaardig dat Griekenland naar het IMF gekomen is, want dat land gebruikt een reservevaluta (de euro), terwijl het IMF normaal enkel leningen verstrekt aan landen met een betalingsbalansprobleem, landen die dus zonder reservevaluta vallen. Het feit dat Griekenland zonder reservevaluta viel heeft te maken met het mandaat van de Europese Centrale Bank. Omwille van al die factoren zijn de alarmbellen niet snel genoeg afgegaan.

Het IMF houdt rekening met de regio's als dat belangrijk is voor de aanbevelingen. Zo focust het in België op de arbeidsmarkt omdat er op dat vlak grote verschillen zijn. Het IMF heeft in het verleden al aangedrongen op een betere samenwerking tussen de federale overheid en de regio's, bijvoorbeeld rond de stabiliteitsprogramma's. Dat is trouwens ook een kritiek van de Europese Commissie. Zonder dat akkoord is er eigenlijk geen duidelijkheid over de budgettaire positie van België.

Over de regionale verdeling van investeringen heeft het IMF niet echt een mening. Als een bepaalde regio investeringen doet, dan moeten de federale overheid en de andere regio's misschien besparen en omgekeerd. Niet alle regio's investeren immers op hetzelfde moment. Het mandaat en het budget van het IMF voorziet niet in de mogelijkheid van regiospecifieke aanbevelingen. Het IMF doet alleen aanbevelingen aan de federale overheid. Het heeft wel contacten met de regio's in België omdat die zo belangrijk zijn. Daarbij worden soms aanbevelingen gedaan op een indirecte manier. Ze doen ook aanbevelingen voor regio's van een aantal landen, en ook voor de euro area. Daarbij kan er een vergelijking worden gemaakt van de FSAP op het Belgische niveau en op het niveau van de euro.

Op het moment dat de grote vluchtelingenstromen op gang kwamen, heeft het IMF een paper uitgegeven over migratie. Migratie heeft uiteraard een weerslag op de begroting, en een ontsparing van de begroting kan indirect een impact hebben op de betalingsbalans. Oorspronkelijk werkte het IMF alleen rond de betalingsbalans. Intussen is de scope sterk uitgebreid. Het IMF is echter geen expert inzake migratie of klimaatverandering. Het kijkt alleen naar de specifieke aspecten die een impact hebben op de schuld en op de begroting. Het IMF heeft gezegd dat de migratie initieel een negatieve weerslag zal hebben op de begroting, maar dat ze op termijn tot meer groei kan leiden als de vluchtelingen geactiveerd kunnen worden. Op dat standpunt is veel kritiek gekomen omdat België al veel laaggeschoolden heeft die langdurig werkloos zijn. Veel hangt af van de kwalificaties van de vluchtelingen/migranten. Sommige mensen zijn hoogopgeleid, maar kunnen deze opleiding in België niet inzetten. Soms moeten

migranten herschoold worden. Er zijn ook taalproblemen en trauma-issues die opgelost moeten worden. De integratie is uiteraard niet evident. Misschien was het IMF hierover te positief in zijn paper. Het IMF heeft ook gekeken naar de impact in sommige Afrikaanse landen. Sommige migranten blijven onderweg hangen, in een land met een relatief sterke economie, bijvoorbeeld in Ivoorkust. Het IMF heeft onderzocht wat er kan gebeuren als de groei daar begint te dalen. Zullen die mensen dan verder trekken naar Europa of terugkeren naar het land van herkomst?

De spreker beseft dat het IMF te weinig aandacht heeft voor de impact van bevolkingsgroei. De IMF-rapporten geven informatie over de groei van het bbp, maar niet over de groei ervan per capita. Dat geeft een vertekend beeld. Zeker voor landen met een belangrijke bevolkingsgroei is het nuttig om daarmee rekening te houden.

Hij denkt dat het IMF slecht voorbereid was om een land als Griekenland te helpen. Het had ook nooit gedacht dat een euroland om hulp zou vragen. Men kan zich ook afvragen waarom Europa dat probleem niet zelf opgelost heeft. Er is immers een Europese Centrale Bank. Het mandaat van de ECB laat echter niet toe om de rol te spelen van lender of last resort. Het EU-verdrag bevat ook een 'no bailout'-clausule. De Europese partners hoopten dat het IMF zou gepercipiëerd worden als een neutrale speler. Het IMF moest dan op relatief korte termijn een programma ontwikkelen. Daarbij moest het rekening houden met de politieke mogelijkheden. In het eerste programma werd de impact van de maatregelen op de groei onderschat. Daardoor is de schuldgraad nog verder gestegen, ondanks de austeriteit. Olivier Blanchard, de hoofdeconoom van het IMF, heeft dat ook toegegeven. Op drie jaar tijd werd geprobeerd een aantal fundamentele problemen op te lossen en dat was wellicht te ambitieus. In het tweede en het derde programma van Griekenland werd daarmee rekening gehouden, maar ondertussen was de situatie in Griekenland volledig veranderd. Er moest nu worden onderhandeld met een partij met een heel andere visie. De Europeanen bekeken de situatie ook heel anders dan de Grieken. De Griekse regering stond helemaal niet achter het programma, maar had eigenlijk geen keuze. De Europeanen stonden wel achter het programma, al vonden sommigen dat de Grieken nog veel meer gestraft moesten worden. Dat verklaart de houding die het IMF nu aanneemt. De managing director is niet bereid nieuw geld te geven voor Griekenland zonder schuldverlichting. Daarover bestaat echter geen politiek akkoord binnen Europa. Dan kan ook geen programma worden opgestart.

Bij een crisis moet het IMF met heel wat elementen rekening houden. Dan probeert het zo snel mogelijk te zorgen voor een zekere stabiliteit zodat het land opnieuw geld kan krijgen van de markten. Voor Griekenland is dat geen realistische verwachting. Het Cypriotische programma heeft wel snel opnieuw tot groei geleid. Daar is de impact op de bevolking beperkt gebleven. Het IMF probeert rekening te houden met sociale aspecten. Het probleem is dat elk land de minimumlonen en de pensioenen wil verhogen. Het is gemakkelijk om andermans geld uit te geven. Landen wenden zich tot het IMF wanneer ze elders geen geld meer kunnen krijgen. Het IMF moet er dan voor zorgen dat de normale financieringssituatie zo snel mogelijk terugkeert. Het laat het land wel de mogelijkheid om prioriteiten te stellen, zolang de begroting min of meer klopt. Dat betekent dat er wel een deficit mag zijn, zolang het gefinancierd raakt. Soms wordt een land geconfronteerd met veel verschillende uitgaven die allemaal prioritair zijn. In Oekraïne bijvoorbeeld bleven de defensie-uitgaven relatief hoog omwille van de veiligheidssituatie en het conflict met Rusland, wat deels ten koste gaat van de sociale uitgaven. Het IMF onderzoekt welke impact dit zal hebben op de ongelijkheid. Het IMF-rapport over Mexico bijvoorbeeld toont aan hoe groot de ongelijkheid is binnen de verschillende staten van Mexico.

Hoe concreet is het IMF bezig met de nieuwe uitdagingen? Over cyber security heeft de spreker al veel gesprekken gehad met de deputy managing director, David Lipton. Het IMF heeft nu meer aandacht voor de impact op de financiële sector. Er werd ook een expert in cyber security aangeworven. Het IMF is in een fase dat het daar zelf veel over leert. Het onderzoekt ook hoe sterk de verschillende landen daar staan en hoe de kennis van het ene naar het andere land kan worden overgedragen. De Nationale Bank van België heeft onlangs samen met het IMF een conferentie georganiseerd over cyber security voor lage-inkomenslanden. De al vermelde Bangladesh hack heeft aangetoond dat deze landen vaak niet in staat zijn om de cyber security te garanderen. Vermoedelijk zal dat thema in de toekomst ook belangrijker worden binnen de FSAP-programma's. Inzake klimaatverandering werkt het IMF aan een verzekeringssysteem tegen schade. Misschien is het mogelijk om daarvoor middelen te poolen.

Wat ongelijkheid betreft, is het vooral het research departement dat bekijkt wat de data zijn en hoe die data in de landenrapporten, waar het belangrijk is, kunnen worden geïntroduceerd. Dat zal ook niet voor elk land gebeuren, bijvoorbeeld niet voor België omdat de ongelijkheid hier waarschijnlijk relatief laag is vergeleken met landen als Brazilië en Mexico.

Het ene land volgt de aanbevelingen beter op dan het andere. In landen met een beperkte capaciteit kan het IMF verwijzen naar de aanpak van andere landen. Dat kan een grote toegevoegde waarde hebben. Aanbevelingen voor de financiële sector worden gemakkelijker aanvaard dan aanbevelingen met een impact op de begroting. Aanbevelingen die jaar na jaar herhaald worden maken meer kans om mettertijd ernstig genomen te worden. In sommige landen wordt het IMF gebruikt als een argument om bepaalde onpopulaire maatregelen door te drukken.

Het IMF zal nooit zeggen dat Eurostat verkeerd zit met zijn beslissing dat grote projecten onmiddellijk in de begroting moeten worden opgenomen. Het zal wel nadenken over een manier om de investeringen toch op te vangen in de begroting. Als Griekenland bepaalde infrastructuurwerken zou willen doen, dan zal het IMF zeker rekening houden met de Europese begrotingsregels. Het zal in sommige gevallen misschien minder strikt zijn dat de EU. In dat verband verwijst de spreker naar een project rond elektriciteitsopwekking in Burundi dat net niet concessioneel gefinancierd werd. Er zijn namelijk bepaalde graden van concessionaliteit. Eigenlijk mocht Burundi geen niet-concessionele schulden aangaan. In dat land werd echter slechts 50 percent van de noodzakelijke elektriciteit geproduceerd. Daardoor moest elke extra activiteit die de groei zou kunnen doen toenemen eigenlijk elektriciteit afnemen van een andere activiteit. Groei was daardoor bijna onmogelijk in Burundi en daarom heeft de board van het IMF daar een uitzondering gemaakt. Het IMF is bijgevolg pragmatischer dan Eurostat.

2.3. Bijkomende vragen en antwoorden

Karl Vanlouwe begrijpt dat het IMF naar lidstaten als Venezuela zelfs geen team meer stuurt. Deze landen blijven echter blijkbaar wel lid van een van de kiesgroepen. Hij veronderstelt dat het land dan wel nog zijn bijdrage betaalt.

Anthony De Lannoy verduidelijkt dat het IMF gefinancierd wordt door de interesten op de leningen. De enige bijdrage van de landen is de historische kapitaalsbijdrage. Het is de bedoeling dat het IMF elk jaar een team stuurt naar Venezuela. De autoriteiten van dat land geven daarvoor echter geen toestemming. Het probleem van Argentinië dateert van een aantal jaar geleden en is nu opgelost. Het IMF kan sancties opleggen. Het kan de stemrechten van het land in kwestie blokkeren, maar dat is een complex proces. Bovendien is het belangrijk

om een communicatielijn open te houden. Binnen de kiesgroep van Venezuela is er misschien wel informeel beslist dat land minder gewicht toe te kennen binnen de kiesgroep omdat het niet correct meewerkt.

Karl Vanlouwe wil nog weten of het IMF politieke aanbevelingen durft te formuleren rond de situatie in Griekenland. Een van de scenario's was bijvoorbeeld Griekenland uit de eurozone te laten stappen en de drachme terug in te voeren. Dan zou het land een devaluatie kunnen doorvoeren. Dat zou leiden tot een collectieve verarming, maar het zou ook nieuwe economische groei mogelijk maken. *Anthony De Lannoy* antwoordt dat dit een politieke beslissing is die het land zelf en de eurozone moeten nemen. In een dergelijk geval zal het IMF focussen op de technische aspecten.

Rik DAEMS,
voorzitter

Karim VAN OVERMEIRE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
bnp	bruto nationaal product
BRIC	Brazilië, Rusland, India, China
CFA	Communauté Financière Africaine
CSO	civil society organization
ECB	Europese Centrale Bank
EU	Europese Unie
Eurostat	statistical office of the European Union
FCC	Forward Commitment Capacity
FSAP	Financial Stability Assessment Program
IMF	International Monetary Fund (Internationaal Monetair Fonds)
IMFC	International Monetary and Financial Committee
IT	informatietechnologie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
SDR	Special Drawing Right
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
UK	United Kingdom
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten